

[Pradžia](#) > ... > [Šeimos Teisė Ir Paveldėjimas](#) > [Paveldėjimas](#) > [Paveldėjimas](#) > [Spain](#)

Paveldėjimas

 Ispanija

Turinį pateikė

European Judicial Network
(in civil and commercial
matters)

Ši informacijos suvestinė parengta kartu su [ES notariatų taryba \(CNUE\)](#).

1 Kaip išdėstoma paskutinė valia dėl turto palikimo (testamentu, bendruoju testamentu, paveldėjimo susitarimu)?

Ispanijoje veikia septynios skirtingos paveldėjimo teisės sistemos.

Aragono, Katalonijos, Balearų salų, Navaros, Baskų krašto ir Galisijos autonominėse srityse galioja savi paveldėjimo teisės aktai. Kitose Ispanijos dalyse taikomos Civiliniame kodekse nustatytos taisyklės.

Kuri paveldėjimo teisės sistema taikytina, priklauso nuo palikėjo paskutinės gyvenamosios vietos. Ispanijos piliečiams taikomas regioninės pilietybės kriterijus, laikantis Civiliniame kodekse nustatytų pilietybės taisyklių.

Pagal bendrąją civilinę teisę paveldėjimo teisės liudijimas yra testamentas, atsižvelgiant į tai, kad paveldėjimo susitarimai ar bendri testamentai paprastai nepriimami. Testamentas gali būti:

- atviras, t. y. parengiamas pas notarą, kuris jį surašo ir įtraukia į savo notarinį registrą. Tai yra įprastas testamentų sudarymo būdas;
- uždaras, t. y. parengiamas pas notarą, bet notaras jo turinio nežino. Ši forma nebenaudojama;
- holografinis, t. y. testatorius jį surašo ranka, pasirašo ir nurodo datą. Ši forma nėra paplitusi.

Su Ispanijos bendrąja civiline teise galima susipažinti Valstybės oficialiojo leidinio (isp. *Boletín Oficial del Estado*) interneto svetainėje ([čia](#)). Šio teksto vertimas į [anglų kalbą](#) pateikiamas [čia](#):

Vietos arba specialiuosiuose įstatymuose nustatytos taisyklės dėl testamentų, taikytinos kiekvienoje teritorinėje jurisdikcijoje, kurioje taikomi tie įstatymai, be to, kiekvienoje teritorinėje jurisdikcijoje pripažįstamos skirtingos konkrečios testamentų formos. Kai kur galioja bendri testamentai ir paveldėjimo susitarimai.

Kiekvienos konkrečios vietos ar specialiųjų įstatymų normos tekstas pateikiamas [čia](#).

2 Ar paskutinė valia turi būti registruojama, ir jeigu taip, koku būdu?

Pas notarą sudarytus testamentus notaras turi užregistruoti Teisingumo ministerijos tvarkomame Bendrajame testamentų registre (isp. *Registro General de Actos de Última Voluntad*). Jeigu testamentas sudarytas, šiame registre nurodoma naujausio ir ankstesnių testamentų datos ir oficialus notarinis registras, kuriame užregistruotas minėtasis testamentas. Notarų profesinės įstaigos (isp. *Colegios Notariales*) gali pateikti naujausią informaciją apie notarą arba archyvą, kuriame galima rasti testamentą, jei testamentą patvirtinęs notaras jau nesiverčia notaro praktika ([Europos notarų nuoroda](#)).

Šis registras nėra viešas, su jame esančia informacija gali susipažinti tik asmenys, kurie įrodo, kad testatoriui mirus turi teisėtą interesą paveldėti. Kol testatorius gyvas, susipažinti su tokia informacija gali testatorius,

specialus jo atstovas arba, jei testatorius yra neveiksnus, teismo sprendime nurodytas asmuo.

3 Ar taikomi laisvės išreikšti paskutinę valią dėl turto palikimo apribojimai (pvz., privalomoji palikimo dalis)?

Pagal Ispanijos bendrąją teisę tam tikra palikėjo turto dalis, tiksliau, ją sudarantys turto objektai, paliekama tam tikriems gimineičiaiams kaip privalomoji palikimo dalis po to, kai įtraukiama testatoriaus savanoriškų valios pareiškimų, įskaitant *inter vivos*, vertė ir atimamos bet kokios skolos. Pagal Civilinį kodeksą „privalomoji palikimo dalis yra palikėjo turto dalis, kurios testatorius negali paskirstyti, nes ši dalis pagal įstatymą užtikrinama tam tikriems įpėdiniams, t. y. įpėdiniams pagal įstatymą“.

Įpėdiniai pagal įstatymą yra:

- vaikai ir tiesiosios žemutinės linijos gimineičiai savo tėvams ir tiesiosios aukštutinės linijos gimineičiaiams;
- jeigu jų nėra – tėvai ir tiesiosios aukštutinės linijos gimineičiai savo vaikams ir tiesiosios žemutinės linijos gimineičiaiams;
- našlė arba našlys įstatyme nustatyta tvarka.

Vaikų ir tiesiosios žemutinės linijos gimineičių privalomąją palikimo dalį sudaro du trečdaliai tėvų paliekamo turto. Tačiau tėvai gali padalyti vieną iš dviejų trečdalių, kurie sudaro privalomąją palikimo dalį, kad padidintų savo vaikų ar tiesiosios žemutinės linijos gimineičių palikimą. Likęs trečdalis gali būti padalijamas laisvai. Dažniausiai suteikiama teisė į visą palikėjo turtą, nes, su keliomis išimtimis, apskritai tai yra *pars bonorum*.

Tiesiosios aukštutinės linijos gimineičių privalomąją palikimo dalį sudaro pusė paliekamo turto, nebent dalį turi ir sutuoktinis (-ė), – tokiu atveju privalomąją palikimo dalį sudaro trečdalis.

Jeigu nėra nei tiesiosios aukštutinės linijos gimineičių, nei tiesiosios žemutinės linijos gimineičių, sutuoktiniams, kurių gyvenimas skyrium nėra patvirtintas, skirtą privalomąją palikimo dalį sudaro dviejų trečdalių paliekamo turto uzufuktas. Tačiau jeigu yra tiesiosios žemutinės linijos gimineičių, privalomąją palikimo dalį sudaro vieno iš dviejų trečdalių, tenkančių tiesiosios žemutinės linijos gimineičiaiams, uzufuktas. Jeigu yra tik tiesiosios aukštutinės linijos gimineičių, privalomąją palikimo dalį sudaro pusės turto uzufuktas, kurį įpėdiniai gali susitarti kompensuoti pinigais.

Atitinkamuose civilinės teisės aktuose esama specialių nuostatų dėl to, kas teisėtai gali paveldėti turtą, ir kiekviena tokia teisės aktų sistema turi būti taikoma siekiant nustatyti faktus kiekvienu konkrečiu atveju, administruojamu kiekvienoje tokioje teritorijoje.

4 Jei paskutinė valia dėl turto palikimo neišreikšta, kas yra paveldėtojas ir kiek turto paveldi?

Dar kartą paminėtina, kad Ispanijoje galioja septynios paveldėjimo teisės sistemos. Pagal bendrąją civilinę teisę, jeigu nėra įpėdinių, turinčių teisę paveldėti pagal testamentą, pagal įstatymą palikėjo turtas paskirstomas tokia pirmumo tvarka: 1. tiesiosios žemutinės linijos gimineičiaiams; 2. tiesiosios aukštutinės linijos gimineičiaiams (abiem atvejais sutuoktinis (-ė) išlaiko atitinkamai trečdalio arba pusės palikėjo turto uzufukto teisę); 3. sutuoktiniams, kurių gyvenimas skyrium nėra patvirtintas; 4. ketvirtojo laipsnio gimineičiaiams (pirmos eilės pusbroliams ir (arba) pusseserėms); 5. valstybei.

Aragono, Katalonijos, Balearų salų, Navaros, Baskų krašto ir Galisijos civilinėje teisėje šiuo klausimu esama specialių nuostatų. Be galimybės paveldėti gimineičiaiams, vietos įstatymuose pripažįstama, kad paliekamą turtą taip pat gali paveldėti testatoriaus gyvenamosios vietos autonominė sritis ir net konkreti institucija šio klausimo reglamentavimo taisyklėse nustatyta forma ir sąlygomis.

5 Kokia institucija kompetentinga:

5.1 spręsti paveldėjimo klausimus?

Jeigu nėra pareikšta paskutinė valia dėl turto palikimo, palikėjui mirus nustatyti šalis, turinčias teisę paveldėti

palikėjo turtą pagal įstatymą (paskelbti įpėdinius), įgalioti notari.

Jeigu bet kuri suinteresuotoji šalis ginčija įpėdinių statusą, palikimą sudarančio turto objektus arba palikimo padalijimą, ginčas sprendžiamas teismuose, atitinkamuose teismo procesuose.

5.2 priimti pareiškimą dėl paveldėjimo atsisakymo arba priėmimo?

Paprastai palikimo priėmimo arba atsisakymo pareiškimas padaromas pas notarą. Nors apie tiesioginį priėmimą gali būti pareikšta ir privačiame dokumente, turto perdavimo tikslais arba įrodymų tikslais reikia viešo notarinio dokumento. Tai nedaro poveikio galimam Ispanijos konsulo arba notarines funkcijas įgalioto vykdyti diplomatinio pareigūno įsikišimui.

Priėmimas gali būti ir netiesioginis (pareikštas priemonėmis, kurios būtinai reiškia norą priimti palikimą arba kurių turi teisę imtis tik įpėdinio statusą turintys asmenys).

Bet kuris asmuo, galintis įrodyti, jog yra suinteresuotas, kad įpėdinis priimtų palikimą arba jo atsisakytų, gali nurodyti notarui informuoti įpėdinį, kad šis privalo per 30 kalendorinių dienų priimti palikimą arba jo atsisakyti.

Jeigu įpėdinis atsisako palikimo savo kreditorių nenaudai, kreditoriai gali pateikti teisėjui prašymą leisti jiems priimti palikimą įpėdinio vardu, kad būtų sumokėta skola.

Dalinis ar sąlyginis priėmimas neleidžiamas. Tačiau įpėdinis gali priimti palikimą, bet nepriimti, o testamentinės išskirtinės, arba atvirkščiai.

5.3 priimti pareiškimą dėl testamentinės išskirtinės priėmimo arba atsisakymo?

Ta pati institucija, kaip ir paveldėjimo atveju, kaip aprašyta pirmesniame skirsnyje.

Vis dėlto taikoma draudimo iš dalies priimti palikimą išimtis – jeigu esama įvairių testamentinių išskirtinių, kurias galima gauti be atlygio (arba jeigu atlygio reikalaujama už visas testamentines išskirtines), testamentinės išskirtinės gavėjas gali kiekvieną tokią išskirtinę priimti atskirai. Tačiau testamentinės išskirtinės gavėjui neleidžiama atsisakyti skolų ir priimti turtą.

5.4 priimti pareiškimą dėl privalomosios palikimo dalies priėmimo arba atsisakymo?

Atsisakyti pačios privalomosios palikimo dalies arba ją priimti negalima – ji gaunama testamentinės išskirtinės arba teismo sprendimu nustatyto paveldėjimo forma, išskyrus atvejus, kai siekiant nustatyti mokėtiną sumą arba apmokestinamą palikėjo turtą, pradedamas teismo procesas.

Pagal Civilinį kodeksą testamentinės išskirtinės gavėjui leidžiama atsisakyti palikimo, kad galėtų gauti didesnę palikimą (kurį sudaro vienas iš dviejų trečdalių tiesiosios žemutinės linijos giminaičiams tenkančios privalomosios palikimo dalies).

6 Trumpai aprašykite nacionalinės teisės procedūrą, pagal kurią sprendžiami paveldėjimo klausimai, įskaitant turto realizavimo ir padalijimo klausimus (taip pat nurodykite, ar paveldėjimo procedūrą turi pradėti teismas ar kita kompetentinga institucija, ar ji pradedama automatiškai).

Jeigu yra sudarytas testamentas ir testatorius paskyrė testamento vykdytoją, pastarasis yra įgaliotas sumokėti laidotuvių išlaidas ir visas testamentines išskirtines, išlaikyti turtą geros būklės, apginti testamento galiojimą ir užtikrinti jo įvykdymą.

Jeigu paskiriamas dalytojas (isp. *contador-partidor*), šis asmuo yra atsakingas už palikimo padalijimą. Dalytoją gali paskirti testatorius, tarpusavyje susitarę įpėdiniai, teismo kancleris (isp. *letrado de la Administración de Justicia*) arba notaras įpėdinių ir testamentinės išskirtinės gavėjų, kuriems tenka 50 proc. palikėjo turto, pavedimu.

Jeigu dalytojo nėra arba turtą padalija testatorius, įpėdiniai palikėjo turtą tarpusavyje gali pasidalyti taip, kaip

mano esant tinkama.

Praktiškai, įrodymų tikslais ir siekiant įregistruoti teises, abiem atvejais palikimas dalijamas ir turtas skiriamas pas notarą.

Jeigu dalytojas nepaskirtas, o įpėdinis to reikalauja, turtą gali padalyti teismai. Teismai skiria ekspertą turtui įvertinti ir dalytoją palikimui padalyti. Be to, jeigu prašoma, galima iš anksto susitarti dėl to, kad teismai paskirtų administratorių ir sudarytų turto apyrašą. Dalytojo atliktas padalijimas (ir pakeitimai, kuriuos gali atlikti teisėjas, jeigu įpėdinis su padalijimu nesutinka) įtraukiamas į notarinį registrą.

7 Kaip ir kada asmuo tampa įpėdiniu ir testamentinės išskirtinės gavėju?

Asmenys, pagal įstatymą arba pagal paskutinę valią dėl turto palikimo (*mortis causa*) turintys teisę į palikimą arba testamentinę išskirtinę, įpėdiniais arba testamentinės išskirtinės gavėjais tampa priėmę palikimą arba testamentinę išskirtinę (žr. 5.2 skirsnį). Priėmimo pasekmės taikomos atgaline data nuo testatoriaus mirties dienos.

8 Ar įpėdiniai atsako už mirusiojo skolas, ir jei taip, kokiomis sąlygomis?

Besąlygiško palikimo priėmimo arba priėmimo ne pagal apyrašą atveju įpėdinis atsako už visus su paveldėjimu susijusius įsipareigojimus – jie gali būti apmokami ne tik iš paveldėto, bet ir iš nuosavo įpėdinio turto.

Jeigu palikimas priimamas pagal apyrašą, įpėdinis privalo sumokėti palikimo skolas ir įvykdyti kitus su palikimu susijusius įsipareigojimus tik iš palikimo turto.

9 Kokių dokumentų ir (arba) informacijos paprastai reikalaujama registruojant nekilnojamąjį turtą?

Turint įpėdinio arba testamentinės išskirtinės gavėjo statusą, teisė į konkretų nekilnojamąjį turtą paprastai neįtraukiama į Turto registrą (isp. *Registro de la Propiedad*), nes tas statusas nesuteikia daiktinės teisės į konkretų turtą. Geriausi atveju gali būti padarytas laikinas įrašas. Įpėdiniai turi proporcingas teises į visą palikėjo turtą. Testamentinės išskirtinės gavėjai turi asmeninę teisę reikalauti, kad bet kurį testamentinę išskirtinę paliktą turtą įpėdiniai perduotų jiems. Kad faktiškai būtų perduotos teisės, būtinas palikimo arba testamentinės išskirtinės priėmimas ir konkretaus turto paskyrimas. Reikalavimo padalyti ir paskirti palikėjo turtą galima netaikyti tik tam tikrais atvejais (pvz., kai yra tik vienas įpėdinis, vienas turto objektas arba testamentinės išskirtinės gavėjui leidžiama vienam užvaldyti turtą).

Norint įregistruoti nekilnojamąjį turtą, būtinas viešas palikimo priėmimo ir turto paskyrimo dokumentas (parengtas pas notarą) arba teismo sprendimas. Tame dokumente turi būti arba prie jo kaip priedai turi būti pridėti paveldėjimo teisės liudijimas (testamentas, įpėdinių pareiškimas, jei leidžiama – susitarimas), visas mirties liudijimas ir Bendrojo testamentų registro išduota pažyma. Taip pat reikalaujama, kad būtų sumokėti paveldimo turto perdavimo mokesčiai.

9.1 Ar administratorius skiriamas privalomai arba privalomai to paprašius? Jei jis skiriamas privalomai arba privalomai to paprašius, kokių veiksmų tam reikia imtis?

Pagal Ispanijos teisę administratoriaus (isp. *administrador*) paskirti nebūtina, tačiau dėl tokio paskyrimo tam tikromis aplinkybėmis gali būti susitariama dalijant palikimą.

9.2 Kas įgaliotas vykdyti mirusiojo paskutinę valią ir (arba) administruoti turtą?

Jeigu testamentu (pagal bendrąją teisę) buvo paskirtas testamento vykdytojas (isp. *albacea*), jis administruoja palikimą (6 skirsnis).

Testatorius testamente taip pat gali paskirti palikimo dalytoją, kuris įvertina turtą ir padalija turto objektus.

Paprastai galima paskirti tris asmenis: testamento vykdytoją, dalytoją ir administratorių, visi jie turi administracinius įgaliojimus, kuriuos testatorius, teisėjas ir kai kuriais atvejais patys įpėdiniai gali keisti.

9.3 Kokie yra administratorių įgaliojimai?

Pagrindinės palikimo administratoriaus funkcijos:

- atstovauti palikimo tvarkymo klausimais,
- periodiškai teikti ataskaitas,
- išlaikyti gerą palikėjo turto būklę ir vykdyti kitus reikiamus valdymo veiksmus.

10 Kokie dokumentai vykdant paveldėjimo procedūrą ar ją užbaigus pagal nacionalinę teisę paprastai išduodami paveldėtojų statusui ir teisėms patvirtinti? Ar jie turi konkrečią įrodomąją galią?

Netestamentinis įpėdinių pareiškimas yra notarinė priemonė, kuria įrodomas įpėdinių pagal įstatymą statusas ir atitinkama jų dalis.

Konkrečių palikėjo turto objektų nuosavybė perduodama pas notarą parengtu viešu priėmimo ir padalijimo (ir, kai aktualu, testamentinių išskirtinių perdavimo) dokumentu ir suinteresuotųjų šalių susitarimu.

Jeigu dėl paveldėjimo sprendžia teismas, teismo priimtas sprendimas, kuriuo padalijamas turtas (ir, kai taikytina, išsprendžiami ginčai), laikomas pakankamu teisių patvirtinimo dokumentu ir turi būti įformintas pas notarą, kaip numatyta teisės aktuose.

Šis tinklalapis priklauso portalui [Jūsų Europa](#).

Laukiame jūsų [atsiliepimų](#) apie tai, kiek naudinga pateikta informacija.

■ Paskutinis naujinimas: 26/12/2024

Šio puslapio turinį nacionaline kalba tvarko atitinkamos Europos teismo tinklo kontaktinės įstaigos. Vertimus atliko Europos Komisijos tarnyba. Į kompetentingos nacionalinės institucijos originale įvestus pakeitimus vertimuose gali būti neatsižvelgta. Nei Europos teismas, nei Europos Komisija nepriima atsakomybės ar įsipareigojimų dėl šiame dokumente pateiktos arba nurodytos informacijos arba duomenų. Daugiau informacijos apie už šį puslapį atsakingos valstybės narės autorių teisių taisykles rasite puslapyje „Teisinė informacija“.